

इरावती धेनुमती हि भूतः सुयवसिनी मनवे दशस्या ।

व्यस्कभा रोदसी विष्णवेते दार्धर्यं पृथिवीमभितो मयूखैः स्वाहा ॥ १६ ॥

का° [ट. ३. ३५.] सुकस्थाल्यौ प्रतिगृह्य प्रतिप्रस्थातोत्तरस्येरावतीऽइति पूर्वव-
दिति । यथा दक्षिणशकटदक्षिणचक्रमार्गे अर्धयुर्जितवान् तथा उत्तरशकटसं-
न्युत्तरचक्रमार्गे प्रतिप्रस्थाता जुहुयादिति सूत्रार्थः ॥ वैष्णवी त्रिष्टुब्धसिद्धदृष्टा ॥
हे रोदसी (18.) द्यावापृथिव्यौ युवामीदृश्यौ भूतं भवतम् भवतेर्लुडि मध्यम-
द्विवचने वृषम् अउभावश्चान्दसः ॥ किम्भूते युवाम् । इरावती इरावत्यौ अ-
न्नवत्यौ सस्यवत्यौ । धेनुमती बहुधेनुयुक्ते । सुयवसिनी सुष्ठु यवसानि विद्यन्ते
ययोस्ते सुयवसिनी । यवसशब्देनात्राभ्यवहार्याणि वस्तूनि (19.) । तथा मनवे
दशस्या । मनुते जानातीति मनुर्ज्ञानवान्यजमानः तस्मै दशस्या दात्र्यौ यज्ञसाध-
नानाम् दाश दाने दाशतस्ते दशस्या । असुन्प्रत्यये उपधाह्रस्वः औविभक्त्येदि-
शश्च ॥ एवं द्यावापृथिव्यौ संप्रार्थ्य विष्णुमाह । हे विष्णो एते रोदसी त्वं व्यस्क-
भाः विभज्य स्तम्भितवानसि । किं च पृथिवीं मयूखैः स्वतेजोवृषैर्नानाजीवैर्वरा-
ह्याद्यनेकावतारैर्वा अभितो दार्धर्यं दार्धर्यं सर्वतो धारितवानसि । तुजादीनां दीर्घा
ऽभ्यासस्येत्यभ्यासदीर्घः [पा° ६. १. ७.] ॥ स्वाहा तस्मै विष्णवे हविर्दत्तम् ॥ १६ ॥

a. देवश्रुतौ देवेधोषतम् ।

b. प्राची प्रेतमध्वरं कल्पयेन्तोऽर्धं यज्ञं नयतं मा जिह्वरतम् ।

c. स्वं गोष्ठमावदतं देवी दुर्येऽआयुर्मा निर्वीदिष्टं प्रजां मा निर्वीदिष्टम् ।

d. अत्र रमेथां वर्ष्मन्पृथिव्याः ॥ १७ ॥

का° [ट. ३. ३२.] दक्षिणया द्वारानीता पत्नी पाणिभ्याः शेषं प्रतिगृह्यान्नधुरा-
वनक्ति परादेवश्रुताविति । प्रतिप्रस्थात्रा समानीता पत्नी होमशेषिणाऽप्येनाक्ष-
स्योभावग्रभागावज्यादिति सूत्रार्थः ॥ अन्नधुरौ देवते ॥ देवेषु श्रूयते देवश्रुतौ श्रु-
णोतेः द्वितुगागमश्च । हे देवश्रुतौ (20.) देवसभायां प्रसिद्धे अन्नधुरौ अन्नाग्रभा-
गौ युवां यजमानोऽयं यक्ष्यतीति देवेषु आघोषतम् उच्चधनिना कथयतम् । धु-